

Delavski List

Glasilo slovenskih socialistov na Primorskem.

Izhaja v Trstu vsak
petek popoldne =
Uredništvo in upravnništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
Telefon št. 1570

Posamezna številka
6 vin.
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - In-
zemstvo več poština.

Slovenska politika.

Slovenska politika, ali bolje rečeno, politično delovanje slovenskih poslancev, ki sede v jugoslovanskem parlamentarnem klubu; to je pač politični nestvor, ki se je mogel poroditi samo v sedanji žalostni dobi slovenskega naroda. — „Domovina“ glasilo štajerskih poslancev, ki sede v tem jugoslovanskem koasu skupno s tržaškimi in ljubljanskimi slogašem in dalmatinskimi „brati“, je opravičeno spravila v dvom resnost delovanja tega kluba. Pa ne samo, da se ti poslanci ne morejo nikdar združiti v enoten nastop proti vladi, resnica je tudi, da je delovanje posameznih poslancev na Dunaju v popolnem nesoglasju z njihovimi govori, ki jih prirajajo doma pred volilci, da celo v popolnem nesoglasju z resničnimi interesi ljudstva. Na shodih pretakajo debele solze, ker postopa mačha vlada s vso silo proti interesom onega ljudstva, ki je žrtvovalo svojo kri v ohranitev habsburške rodbine in groze proti ministrom, da misli človek, «ko pride ta poslanec enkrat na Dunaj bodo vsi Bechi, Marcheti in Korytovski zlezli pod njegov klobuk».

Kadar pa pridejo v parlament jim zleze pogum v blače in nadaljujejo po poti klečeplazne politike svojih prednikov. Za vsako novo klofuto, ki da vlada narodu, se ji še lepo zahvalijo s tem, da ovirajo uresničenje drugih ljudskih zahtev, za katere se zavzemajo delavski poslanci.

Tako je n. pr. vpil Ribač doma proti vladi zaradi slabih razmer železničarjev, a se je menda zbal priti v parlament, da bi glasoval za Ellenbogenov predlog, ki je zahteval za zboljšanje železničarjem 20 milijonov kron.

Drugi poslanci iz jugoslov. kluba so pa glasovali proti. Tako so tudi glasovali proti vsem socialističnim predlogom v ljudsko korist in glasovali so pa za vse vladne predloge tudi za povišanje kontingenta vojakov pri katerem povišanju se niso smeli ozirati samo na število vojakov ampak tudi na troške, ki jih mora plačati ljudstvo za to večje število popolnoma nepotrebnih novincev. Naravno je tedaj, da ako se dovoli vladi potrebne svote denarja ki naj jih uporablja v svoje protiljudske koristi, da ji ne preostaja potem več sredstev, ki bi bila potrebna v ljudske in narodne koristi. Ko bodo pa prišli domov, bodo seveda zopet grmeli proti vladi in pretakali debele solze zaradi slabega stanja ljudstva.

Temu seveda ni kriva samo mlačnost poslancev napram bednemu stanju ljudstva, ki jim je zaupalo mandat, krivo je tudi, da ti slovenski poslanci sploh nimajo jasnih pojmov o dolžnosti poslanca, kakor tudi ne o nalogah parlamentarizma.

Šola in cerkev.

Češki napisal za „Nar. Obzor“ št. 17. 20 leto
bivši duhovnik Ladislav Kante; prev. Dr. I. F.

(Dalje).

Da bi se pa moglo priti do tega razvoja, je moral pristopiti še tretji činitelj: kredit. Znano je, kako ozko je spletena usoda našega srednjega gospodarskega življenja z usodo kreditne organizacije. Ti trije činitelji tvore načelo gospodarske svobode, strojno pridelovanje in organizacija kredita so pogoji in dajejo značaj našemu novodobnemu gospodarskemu življenju: s postopno in naraščajočo *industrijalizacijo*, ki si pridobiva vedno širšega delokroga — danes že vidimo, kako si je ista podvrgla nele rokodelstvo, marveč tudi poljedelstvo. Današnji kmet gospodarji že drugače kot njegove ded in praded; rabi stroje, uvaja nove rastline, druži se z drugimi v kreditna društva (kmetske zadrage, Rajfenajzovke) in v gospodarska društva, ki oskrbujejo nakup in prodajo.

Posledica vseh teh izprememb, ki smo jih to le mimogrede označili, je ta, da se

Avstrijske meščanske stranke, med katere spadajo tudi slovenske narodne in klerikalne, so naredile iz sedanjega državnoborskega zastopstva, čisto navadni politični afarizem. Če si ogledamo sedanjega slovenskega narodnega poslanca, pa vidimo kako se trudi klečeplaziti pred raznimi ministri od katerih skuša pridobiti, seveda v plačilo za podporo — za svoje volilce nekoliko mrvic, ki nimajo sicer nobene trajne večkrat niti trenutne vrednosti, s katerimi se pa vendar pobaha pred svojimi volilci, ki ne morejo razumeti, da imajo zaradi takih mrvic velike trajne škode. To je postala nekaka splošna parlamentarna razvada, ki se ji da lahko ime «korupcija» katerej morajo napraviti socialistični poslanci konec.

Ljudstvu je treba enkrat povedati, da če tudi pridobi Štrekelj 140 tisoč kron (kar se je pa tudi zlagal) za enkrat v podporo kraškega ljudstva, da s tem še ne jenja beda tamošnjega ljudstva. — Take enkratne podpore za v bedi živčnega ljudstva cele dežele, so ravno toliko kakor pljunek v morje. Čisto nič se ne bo poznalo, da se je morje zaradi pljunka povečalo; tudi beda v deželi ostane kljub podpori enaka kakor prej. Ne ozirajoč se na škodo, ki so jo naredili poslanci s tem, da so podpirali vlado kakor je zahtevala, da je dala podporo je že antišambriranje poslancev nekaka parlamentarna demoralizacija v škodo po trajnemu blagostanju hrepenečemu ljudstvu. In zakaj vse ne podpirajo naši poslanci vlade.

Da se ljudstvu koristi, je treba delati, da se spremene razmere iz katerih se poraja beda in leto za letom večja in širi. Treba je temeljitih preobratov v državni ustavi. Treba je premeniti temelje na katerih slone današnje neznosne razmere. Dolžnost poslancev je delati da se uvede nove zakone, ki bodo zagotavljali ljudstvu trajne koristi od države katerej morajo prispevati in dolžnost je, da se odpravi vse stare uredbe, ki so v podlago današnjih neznosnih razmer ljudstva.

Bahanje nekaterih slovenskih poslancev, češ, da so v vednem stiku z ljudstvom, da tako poznajo njihove razmere in potrebe je prazno govorčenje, ki nima nič opraviti z resnim delom poslanca. Parlament ni nobeno korito iz katerega bi zajemali poslanci krme za svoje volilce temveč bi moral biti faktor v katerem bi se delalo ne v koristi posameznih volilcev temveč v splošne koristi.

Beračenje okolu ministrov in kampanilistična politika to niso naloge resnih poslancev, ki hočejo resnično pridobiti ljudstvu trajnih koristi. Z eno besedo: poslanec se mora pečati z zakonodajstvom in uvajati zakone, ki so v splošno ljudsko korist.

Vsega tega pa menda ne pojmi slovenski narodni poslanci. Oni žive svoje

stavi in sedanjega človeka kateregakoli stanu vse druge zahteve kakor poprej.

On mora več vedeti, več znati, kakor njegov srednjeveški prednik. Poprej ni mnogo pomenjalo, če je bil človek analfabet. Dandanes zamore biti človek, ki ne zna ni čitati ni pisati, komaj za dninarja. Sedanji človek ni tako odvisen od gosposke ali od ceha, ni pod takim varuštvom kakor prejšnji tlačan ali cehovni rokodelc, on je sedaj bolj prepuščen samemu sebi in mora znati sam sebi si ukazati, sam si svetovati in na sebe samega se zanašati.

To pa ne velja samo v gospodarskem življenju. Tudi politično je sedanji človek samostojnejši kot je bil njegov prednik. Ni več podložnik, on je državljani, ima volilno pravico in voli poslanca, s čimer dobi upliv na zakonodajo in državno upravo; mogoče le malenkosten upliv, če mislimo samo na posameznika, ali vendarle upliv. Ta pa predpostavlja, da tudi v politiki kaj razume, da zna presoditi sposobnosti in lastnosti kandidata — sicer postane lahko žrtev demagogov in bo pošiljal v zbornico Sternberge. Kot član občine, ki ima ne-le dolžnost plačevati občinske doklade, marveč tudi pravico voliti zastopnike, ki gospodarijo z občinskim pre-

državnoborsko življenje tja v en dan, skušajo pridobiti si z obljubami in darovi simpatije volilcev in se prav nič ne zmenijo za bodočnost ljudstva. Ne poznajo duha solidarnosti z resničnimi potrebami ljudstva in nimajo duha odgovornosti za svoje poslanstvo vsled česar tudi ne poguma nastopiti zoper one ki tudi ne čutijo odgovornosti za razmere v katerih živi ljudstvo naših zastopnikov. In če tudi gredo včasih od doma z najlepšim idealizmom in z največjim pogumom, je dovolj da jih minister spomni na Dupuy-eve besede: «Ohranite si svoje volilce!» tedaj mine idealizem in mine pogum, kajti naši poslanci skrbe za se in ne za ljudstvo.

Celo abstraktna idea ljudskih koristij je tedaj neznana našim poslancem, kajti ta nima nič skupnega z onim demokratizmom odnosno demogoštvom, ki ga goje naši poslanci.

Kdo more tedaj še pričakovati od slovenskih poslancev resnega dela v splošno korist naroda? Kako se morajo strinjati interesi ljudstva z interesi meščanske kapitalistične vlade? Na to vprašanje ne bi znali odgovoriti niti slovenski narodni poslanci sami. Toda ljudstvu bo treba povedati kaj tiči za to dvoumno politiko njegovih zastopnikov in treba bode, da izdere politiko iz rok političnih afaristov sicer bomo imeli tu parlament ki mesto koristi, bo donasal ljudstvu škodo.

Naše konsumne zadrage.

Na drugi strani objavljamo pregled razprodaje naših konsumnih zadrug od meseca julija 1907 pa do meseca junija 1908. Iz tega pregleda je razvidno da se je razprodalo v četrti zadrugi dobi, t.j. letošnji, ki se je zaključila z dnem 30. junija, za 165.276'39 K blaga več nego lani. Prodalo se je tedaj 82 odstotkov blaga več razven tega se je ustanovilo dve novi zadrugi skladišči eno v ul. Acquadotto in eno v Miljah. V teku tega meseca se pa otvori novo skladišče in sicer v ul. Conti.

Da se je povišal promet razprodaje za 82 odstotkov, ne smemo seveda pripisovati, da se je zgodilo to vsled otvoritve novih skladišč, kajti skladišče v ulici Acquadotto obstoja 5 mesecev, ono v Miljah pa še ne en mesec.

Odkrito smemo tedaj trditi, da je bil letošnji uspeh naših konsumnih zadrug popoln. Delavstvo se je začelo zavedati koristi, ki mu nudi zadrugištvu. Pristopilo je našim zadrugam v velikem številu in se tudi posluževalo naših skladišč.

Z veseljem smemo tedaj gledati v bodočnost in če bodo delavci podpirali naše zadrage tako kakor dosedaj, bomo imeli v najkrajšem času po eno skladišče v vsakem delavskem okraju. Posebno po-

zornost pa bo moralo obrniti vodstvo sedaj na tržaško okolico. Le malokje je ljudstvo izkoriščano od raznih malih trgovcev tako kakor ravno v naši okolici. Vzбудiti bo treba tedaj tudi v okolici veselje do zadrugištva in ne morda — kakor nekateri mislijo — zaradi zadrugištva samega marveč zaradi koristi ki jih to donša ljudstvu. Prvo zadrugi skladišče v okolici se mora otvoriti v Sv. Križu kjer ga delavci že dolgo časa pričakujejo. To pa se mora zgoditi v najkrajšem času in se bo tudi zgodilo. Dolžnost okoličanskih sodrugov pa je, da že sedaj prično pristopati našim zadrugam in vsak sodrug naj pripelje seboj še enega člana. Posebno bi bilo priporočljivo da bi se žene, ki že kupujejo v naših skladiščih, ali one, ki pojmiyo pomen zadrugištva, da bi se one poprijele agitacije med svojimi znanjnjami, tovarišicami in prijateljicami.

Krasen uspeh četrte zadrugne dobe naj nam bo v spodbujajo k nadaljnemu delu v svrhu zadrugištva.

Smoter je plemenit in dolžnost je prijetna. Vsi tedaj na delo po tržaški okolici.

Politični pregled.

Avstrijski parlament bo zboroval najbrž še do 17. ali 18. julija in pojde potem na počitnice.

Zakon o davku na žganje, ki je bil pred kratkim sprejet v parlamentu, misli vlada predelati in ga predložiti v jeseni zopet državnemu zboru.

Splošna volilna pravica za deželne zборе odklonjena. Državni zbor je odklonil nujnost predloga socialističnih poslancev za splošno volilno pravico za deželne zборе. In zopet se je opazilo, kako odkritosrčni prijatelji delavskih pravic so meščansko narodni poslanci.

Zanimiv zakonski načrt za železničarje je ki ga predlagajo v državnem zboru znani poslanci Kroy, Michl in Weidenhoffer. Kakor znano je Kroy sam železniški uradnik in že davno lovi železničarje na svoje limanice. Načrt, ki so ga izdelali, je grozovita krparija, ne poznavajoča ne železničarskih razmer, ne pravnih načel. Zanimivo je le, kakšne dobrote namenajo te dušice železničarjem. V § 124. predlagajo sledeče:

«Z ječo od šestih mesecev do štirih let se kaznuje;

Kdor nasilno ovira železniške nadzornike, člane osebnega prometa ali organe generalnega nadzorništva v izvrševanju njih dolžnosti ali pa jih skuša ovirati.

Z ječo od enega do šestih mesecev se kaznuje:

Ako si dobro ogledamo te lastnosti, spoznamo, da so ravno nasprotne od onih, ki so se zahtevale od srednjeveškega človeka in ki se še dandanes zahtevajo od dobrega katolika. Za srednjeveškega človeka je bila to napaka, če je veliko vedel, če je znal misliti, zato ker se je potem lahko čutil nesrečnim in oddaljil od vsiljevane mu vere; za-nj je bilo ovladanje samega sebe odveč — dovolj da je znal vbogati; vestnost bi mu bila škodljiva, kajti če je bil preveč vesten, odrsl se je na polju svojega gospodarja ali pa je v drugem slučaju postal upornik in krivoverec. Tisoč in tisoč naših prednikov, ki so si izvolili bedo, prognanstvo ali morišče, raje ko bi se odpovedali svojemu verskemu prepričanju in sprejeli vsiljevano jim katoličanstvo, so bili ravno vestni ljudje; ako bi bili manje vestni in bi bili postali vsaj navidez katoliki, rešili bi se bili mnogih muk, v ktere jih je pripravila njihova vestnost. Sedanji človek pa baš potrebuje one lastnosti, ki bi bile škodile njegovemu predniku, in če jih nima, pride v škodo; ako opažamo stanove ali posameznike, ki tožijo n. pr. čez svobodo obrti, svobodno tekmovalje in druge činitelje novodobnega

RAZNO.

Delavsko združenstvo v Avstriji.

Koncem leta 1907 je bilo 439 delavskih združenj v združeno zvezo v Avstriji. Dne 31. maja t. l. pa je bilo že 490. Iz računskega poročila iz leta 1907 teh združenj posnemljemo sledeče:

Skupni promet	K 45,849.447'03
Dohodki	„ 7,489.228'90
Plačani davki	„ 310.804'43
Prometni troški	„ 4,003.773'35
Čisti dobiček	„ 2,641.376'86
Dividende	„ 2,099.918'27

Rezervni sklad znaša 1,431.269'35 K, hranilne vloge članov znašajo 6,258.724'16 K. Dne 31. maja t. l. je bilo 165.209 članov.

Produktivnih združenj je 40 ki imajo 3251 članov. Te so imele 5,839.855'97 K prometa in 126.324'78 K čistega dobička.

Lep uspeh je imela tudi »zveza nakupovanja«, ki je samo za združenje. Nje namen je osvoboditi konsumente iz krempljev večini mešetarjev. Promet te zveze znaša 19,499.126'60 K vključno slabemu stanju trga in malemu kapitalu, ki ga ima na razpolago.

Te vseh delavskih del na združenem polju je treba vsekakor zelo ceniti. Živimo v dobi, ko skušajo posestniki in vsi drugi prišedši do najnižjega trgovca, slepariti ljudstvo na vse možne načine. Proti temu se je uprlo delavstvo in kakor se vidi do sedaj z jako lepimi uspehi.

Sodr. Dazinski pojde v Ameriko.

Ameriški »St. Lous Labor« poroča, da namerava priti to jesen dr. poslanec soodr. Dazinski iz Galicije v Zedinjene države. Sodr. Dazinski namerava narediti agitatorični turne med nemškimi in poljskimi delavci.

Koliko je socialističnih časopisov na svetu.

Vsakega socialističnega bo gotovo zanimalo, koliko je vseh socialističnih časopisov na svetu. — Sledeče številke posnamemo po Geo. Allanu Englandu, kateri jih je navedel v svojem članku »Socialism as a Political Force«, ki ga je objavil v letošnji majski številki revije »Review of Reviews«, ki izhaja v Ameriki:

Argentina 2, Austrija 118, Avstralija 3, Belgija 53, Bulgarija 9, Danska 24, Finska 11, Francija 45, Italija '92, Kanada 1, Norveška 17, Španija 12, Švedska 33, Švica 5, Nemčija 159, Nizozemska 13, Velika Britanija 34, Združene države 42. Skupaj 684.

Koliko je vseh socialistov na svetu.

Prej omenjeni George Allan England zatruje v svojem članku »Socialism as a Political Force«, da je vseh polnoletnih socialistov na svetu *čez trideset milijonov*. Vsekakor lepa armada razredno zavednih proletarcev!

Socializem na ameriških bojnih ladjah.

Socialistični tednik »The World«, kateri izhaja v Seattle, Wash., poroča z dne 25. maja značilno vest, da se nahaja skupina socialistov na vsaki oklopnici zvezine mornarice, ki propagirajo za socializem med pomorskimi vojaki. Istotako se nahajajo socialisti tudi v armadi, ki je na suhem.

Socialistično gibanje v mornarici je prišlo v javnost pred zadnji teden, ko je priplulo zvezino bojno brodovje v seattlasko luko na pacifiškem obrežju, kjer se je mudilo nekaj dni. Socialisti v Seattle so izrabili to priliko in pričeli deliti socialistično čtivo med vojake in sicer več tisoč brošuric in letakov. Nekateri vojaki so na mestu čitali pozorno, večina je pa vtaknila brošure v nedre s pripombo, da bodo čitali na krovu. Na stotine vojakov se je pri tej priliki izrazilo da simpatizirajo s socialisti.

Urednik »World-a« se je podal na oklopnico »Connecticut« in je tam razdelil med vojake, mornarice in častnike par sto kosov literature. Pri tej priliki je zvedel, da se nahaja na vsaki ladji socialistično društvo. Na ladji »West Virginia«, katera spada k pacifiškemu oddelku šteje socialistična skupina okrog 100 članov, med temi je 72 naročnikov na »Appeal to Reason«. Mornarji so povedali uredniku, da dober del vojaštva na vojnih brodovju je prešinjeno z revolucionarnimi idejami in kolikor je njem znano, je istotako tudi v armadi. Ako bi ameriška socialistična stranka — so rekli — posvetila malo več propagande med vojaštvom, bi se gospodarji te dežele pri prvi priliki znašli tam, kjer so se že na Ruskem in v Franciji, kjer so se vojaki uprli streljati na svoje brate delavce.

Domače stvari.

Sodrugom naznanjamo da so odslej uradne ure blagajnika politične organizacije vsak torek, četrtek in petek zvečer od 8. do 9. ure in pol, ob nedeljah pa od 10 do poldne, v Delavskem domu.

Uradne ure upravišča »Delavskega Lista« so vsak dan od 10 ure do poldne in od 3 do 6 popoldne. Ob nedeljah pa od 10 do poldne. Ob ponedeljkah, sredah in petkih pa od 8 do 9 in pol zvečer.

Politično seno. Deželni glavar goriški Pajer je objavil v »Soči« z dne 4. julija t. l. popravek v katerem pravi, da ni res, da bi bila dovolila država 14.0000 kron — kakor je pripovedoval Štrekelj — za goriške kraje, ki so bili prizadeti po suši. Res je samo, da je dobil deželni odbor 42.500 K s katerim denarjem se je z velikim trudom nabavilo iz raznih dežel seno oziroma slamo.

Sedaj je tedaj očitno, da je bilo bahanje klerikalcev, češ, da je Fon izposloval od vlade 70 tisoč kron za podporo goriškemu kmetu in bahanje liberalcev, češ, da je pridobil Štrekelj 140.000 K čisto navadna volilna lumparija, ki so jo zmogne samo meščanske in klerikalne stranke.

In »Soča« je objavila dementi Pajerja brez vsacega komentarja.

Prašali bi gospoda Štreklja in Fona če je morda lepo, da se obljubuje volilcem in kmetu zlate gradove, da se ti potem na podlagi teh obljub zadolžijo in ostanejo zadolženi ker se obljube nikdar ne izpolnjujejo?

Ne 140 ne 70 tisoč tedaj, marveč samo 42 tisoč s katerim denarjem se je nakupilo pa skoraj samo slamo odnočno tako slabo seno, da ga živina ni mogla jesti. Da celo se to seno ni delilo med kmete brezplačno, marveč ga je mogel, kdor ga je hotel imeti, pošteno plačati.

To so tedaj tiste velikanske dobrrote, ki jih žvija narod od meščanskega narodnjaškega zastopstva.

Uboga usoda političnega sena.

Svobodomiselnost goriških liberalcev — kaže v zadnjih časih v pravi lič. Ti ljudje so tako svobodomiselni, da ne dovolijo socialnim demokratom biti prostorov v katerih naj bi zborovali. Toda to bi bilo navsezadnje malenkost. Goriški »svobodomiselni« liberalci so začeli že odpuščati iz službe slovenske socialistične delavce. V Solkanu je nek »svobodomiselni« gospodar zapolnil delavca iz službe samo zato, ker je bil — in je še — naročen na »Delavski List«. Proti drugim sodrugom se dela na vse možne načine, če ne drugače pa vsaj z obrekovanjem.

Kje je svobodomiselnost? Kje ogromna moč liberalne stranke, da se boji celo enega socialističnega delavca in da se ustraši socialističnega shoda. Principi na katerih sloni liberalna stranka se baje prično majati kakor oni klerikalne. Ker se pa ne morejo braniti z argumenti je njih moč v nizkotnem razrednem in strankarskem maščevanju. Mari mislijo gospodje da je svobodomiselni samo oni ki nič več ne verjame?

No gospoda Gabersček in kompanijo potolažimo, saj ne bodo dolgo plesali več tako, po svoji volji in prepričani naj bodo, da bo kmalu vse drugače pelo.

Iz potovanja, ki smo ga naredili te dni po Krasu smo razvideli, da se tudi po drugih vaseh te revne pokrajine ubiva breje in bolno blago. Vzrok temu je pomanjkanje krme in so kmetje prisiljeni prodajati blago po čim nižjih cenah. Mesarji jih pa izkoriščajo. Temu bo treba hitre pomoči. Toda kaj briga to liberalce in klerikalce. Prvi imajo glavne opravke v gojenju narodnega sovraštva proti resničnim svobodomislecem. Pač hvaležen bo tem ljudem narod, ko jih bo spoznal.

Ljubezen do delavstva naših poslancev. Vse slovenske poslance je ljudski shod v ljubljanskem »Narodnem Domu«, ki se je pečal z razmerami železničarjev in poštinih uslužbencev potom svojega predsedništva pismeno naprosil, naj se udeležijo glasovanja o predlogih poslancev dr. Ellenbogna in Beera in naj glasujejo za predloga. Poznavajoč farizejski »demokratizem« naših poslancev, nismo gojili prevelikega upanja, a vendar se nam je zdelo nemogoče, da bi gospodje popolnoma ignorirali prošnjo volilcev, katerim so obetali zlate gradove, ko so potrebovali njih glasove. In vendar se je zgodilo. — Nekateri poslanci so res imeli »nujnih« opravkov, ko bi bili morali biti v zbornici in so romali takrat bogvekje, drugi pa, ki so bili navzoči, so junaško glasovali proti

zahtevam železničarjev in poštinih uslužbencev. Dobro je, če se ohranijo imena teh rodoljubov.

Proti Beerovemu predlogu, da naj se dovoli 47 milijonov za poštne uslužbence, so glasovali sledeči slovenski poslanci: Demšar, Fon, Grafenauer, Gregorič, Hočevar, Jaklič, Korošec, Ploj, Pogačnik, Povše, Rožkar, Štrekelj, Šuklje, Šušteršič, Žitnik; proti Ellenbognovemu predlogu, da naj se dovoli 20 milijonov za železničarje, Demšar, Fon, Gostinčar, Grafenauer, Gregorič, Hočevar, Jaklič, Korošec, Ploj, Pogačnik, Povše, Rožkar, Štrekelj, Šuklje, Šušteršič, Žitnik. Tudi vsi hrvaški člani Hribarjevega kluba, kar jih je bilo navzočih, so glasovali proti predlogoma in sicer proti prvemu: Biankini, Ivčević, Perić, Prodan, Tresić, Vuković; proti drugemu predlogu: Biankini, Ivčević, Perić, Spinčić, Vuković.

Liberalizem in klerikalizem sta torej združena marširala proti poštinih in železniškim uslužbencem.

Med poslanci, ki so imeli »nujne« opravke sta bila tudi Ribač in Hribar. Dr. Ribač je tako stokal na shodu v Narodnem Domu o slabih razmerah železničarjev, da je od samega pomišljanja pozabil iti na Dunaj.

Sleparji ljudstva. Pred kratkim so peljali naši klerikalci svoje ovčice v Ludo sedaj jih pa nabirajo, da jih popeljejo na Višarje. 300 so jih že nabrali in v kratkem se odpelje iz tržaškega državnega kolodvora posebni vlak, ki odpelje te ljudi na to božjo pot poneumnevatí ljudstvo.

Toda vse to bi ne bilo morda bog ve kaj izrednega. Ampak lepo je videti, kako znajo naši klerikalci tudi slepariti ljudstvo pri teh božjih potih. Na voznom listku vlaka je označena cena za tja in nazaj 6 K. Naši ljubeznivi prijatelji ljudstva jih pa prodajajo za 8 K. Neka žena iz Škofji nam je povedala, da se za to božjo pot grozno agitira po cerkvah in v cerkvah samih prodaja vozne listke po 8 K. Če pomislimo da so prodali že 300 listkov je to 600 kron ki so jih klerikalci osleparili temu vernemu ljudstvu.

Pač kamenito srce morajo imeti te črne duše slovenskega klerikalizma, da na tak način sleparijo ljudstvo težavno prisluzene kronice, ki jim že itak primanjkujejo za življenje. Kaj takega so zmogni samo ljudje, ki so si prevzeli nalogo braniti zgubljeno pravdo rimskega mračnjaštva.

Gospodom Čokom in Čenčičem okolu tržaške črne »Zarje« bi priporočali, naj se nikar ne preveč bahajo z napredovanjem črne ideje, ki jo baje prično oživljati po naši okolici. Tudi bi svetovali naj ne pozabijo da niso na Kranjskem in naj se nikar ne lotijo ovirati ustanovitve javnih ljudskih knjižnic po okolici, sicer bomo primorani se poprijeti drugih sredstev. — Hvala bogu nismo več v časih škofa Hrena zato naj le puste pri miru dijake društva »Balkan« ki imajo vso pravico da celo dolžnost dajati ljudstvu knjige iz katerih se bo kaj naučilo ne pa postalo še bolj neumno. Tudi ni treba, da bi se gospodje Čoki in Čenčiči venomer smesili pred ljudstvom saj sta oba že itak presmešna nestvora. Trubarja in enake učenjake katerim nista vredna niti da bi jim pete polizala, naj tudi ne smešijo in opičarijo Slovenca po svoji cunji. Raje naj čitata Mohorjeve knjige, morda jima bo tako delo veliko več koristilo nego pripovedovati ljudstvu to česar se je naučilo že v I. razredu ljudske šole.

Ste razumeli. Sicer pa tudi ne zabite da imate Balkanovcev osamljenih in da pride v okolico kmalu drugo društvo, ki se bo za vaše pope ravno toliko zmenilo kakor za lanski sneg.

Iz bazovske fare. Njegova rejena postava škof tržaško-koperski se je na praznik sv. Cirila in Metoda zaradi birme privlekel v Bazovico.

Po končanej službi božji, pa se je g. dr. Nagl napotil v sosednje vasi pogledat, kaj delajo »njegove verne ovčice« ali boljše rečeno, napotil se je po 20 kron!

Na Padričah, kjer je ljudstvo malo bolj zavedno, ga ni nihče pričakoval.

Toliko bolj pa so se obnesli Gropajci. Šli so mu nasproti s cerkvenim križem in s zastavo in »Caesar triumphans« je šel skozi lep slavolok, katerega so mu napravili naši Gropajci.

Ko pa je apostolski naslednik delil blagoslov, je ljudstvo kar trepetalo, in če bi škof dal »befel«: »Vsi v ogenj!“ bi vsi poskakali v ogenj.

Ubogo ljudstvo! Kedaj prideš k pameti?!

V Bazovici se je ustanovila ljudska knjižnica. Naš g. župnik pa je temu nas-

Kdor šteje, preden poteče doba ugovora, na mezdni boj ali zapeljuje vanj.

Železničarjem in delavcem sploh ni treba razkladati, kakšno infamno sovraštvo do njih tiči v teh predlogih. In te duše hočejo, da bi jih železničarji podpirali! Podpisali so ta brezdušni predlog poslanci Kroy, Michl, Weidenhoffer, Talt-chick, pl. Stransky, Stözl, Gröbl, Kraus, Lössl, Kasper, Herzmansky, Keschnunn, Kindermann, Bernt, Schilder, Wolf, Lukseh, Bendel, Hofmann in Wagner.

Železničarji naj si zapomnijo te junake in njih politične prijatelje.

Delavsko zavarovanje za starost in onemoglost. V ponedeljkovi seji je državni zbor sprejel nujnost socialističnega predloga za zavarovanje delavstva za starost in onemoglost. V razpravi o tej predlogi je izjavil minister notranjih zadev dr. Bienert, da smatra vlada starostno zavarovanje delavstva kot najnujnejšo nalogo. Potrudil da se bo izdelati tozadevni načrt v kolikor mogoče kratkem času in ga predložiti državnemu zboru že v jeseuskem zasedanju in sicer je določil dan 3. nov.

V načrtu je rekel Bienert, zavarovanja delavstva za starost in onemoglost bo poskrbljeno tudi zavarovanje za one neodvisne osebe, ki se po svojem poslu in stanu bližajo razmeram proletarijata. Zbor je vzel izjave ministra na znanje in je sklenil da se naj predloži načrt do 3. nov. 1908.

Poslanec dr. Adler je v seji državnega zbora dne 7. t. m. v enem govoru pri razpravi o nujnosti predloga glede uporabe belega fosfora, kritiziral oestro vlado in stranke, ki mesto v splošne delujejo v strankarske koristi. Posebno je očital delovanje ministra Korytovskega, ki je bil prisilil gospodsko zbornico da je odklonila predlog socialnih demokratov za znižanje sladkornega davka, ki je bil že sorejet v državnem zboru. Gospod Korytovski — pravi — si jemlje neko moč, ki ne odgovarja ne njegovemu poslu ne njegovim osebi. Takih razmer ni mogoče več prenašati. Minister naj dela kar hoče parlament in ne kar se njemu zljubi.

Zakaj bi se morali vedno ponižavati naprosati za denar finančnega ministra Korytovskega? Najvažnejše stvari, ki bi se jih hotelo uresničiti najdejo odpor pri temu ministru. Proti temu je treba odločno nastopiti in ne samo proti ministru, temveč proti sistemu sploh.

Ta gospod minister, ki nima nikdar denarja v delavske svrhe in v obrtno nadzorovanje, ima pa vedne denar ko se gre da se podpira strankarje in veleposestnike. Tako kupuje sedaj petrolej za državo od galiških industrijalcev po 2 kroni in 40 vin, ko bi se ga kupovalo lahko za polovico cene. Tako gre tudi na roko poljskim slahčičem sedaj, ko bi hotel zvišati davek na žganje na škodo poljskega in rusinskega ljudstva.

Mi ne zahtevamo nič za pristaše naše stranke, toda hočemo da bode delovanje vlade v splošno korist.

Nato je zbornica sprejela nujnost predloga o uporabi belega fosfora.

Zahtevajte po vseh kavarnah in gostilnah Delavski List

gospodarskega razvoja, zato ker jih duše — izprevidimo, da je iskati vzroke njihovih tožb in nazadovanja baš v pomanjkanju kakih takih lastnosti, ki jih zahtevajo današnje razmere.

S temi izpremembami v vseh panogah modernega družabnega življenja je združeno dejstvo, da dobiva tudi današnja šola in vzgoja drug značaj kot ga je imela prej.

Nove potrebe bijejo na šolska vrata: le polagoma in s težavo se jim odpirajo ta vrata, ki so zarjavela od starih pred-sodkov in ki so v varstvu stražnikov, ki vidijo v teh novih potrebah in v celem tem modernem življenju svojega sovražnika.... Zato tudi naše šolstvo šepa in ne more slediti potrebam današnje družbe in današnjega časa; naše šolstvo ni še na stopinji, kjer bi moralo biti — vendar se polagoma približuje k temu cilju, kajti ona moč, ki vleče naprej, je vendar silnejša od one, ki vleče nazaj.... Kakšen je torej značaj, ki ga dobiva današnje šolstvo?

(Dalje prih.)

proten, ker je „Zarja“ »dokazala«, da se v takih knjižnicah dobivajo knjige, ki pohujšujejo mladino. „Zarja“ in gospod Wardo pa naj bi bili lepo odkritosrčni in naj bi rekli, da je edini vzrok, da so oni protivni knjižnici, tisti, ki ga pravkar mi navajamo v našem podlistku »Sola in cerkev«. — Gospod župnik noče, da bi ljudje čitali knjige, po katerih bi se lahko izobrazili, ker bi mu potem postali nevarni.

On bi menda hotel, da bi ljudje čitali samo »Življenje svetnikov« ali kaj takega. In če ne bo tako, kakor on hoče, bo »z vso energijo« nastopal proti knjižnici.

Mi mu pa povemo da bomo »z vso energijo« gledali, da mladino »pohujšamo«. Videli bomo, komu prej zmanjka ta »energija«, nam ali g. župniku.

Naši članki. Članke in podlistke, ki jih objavlja „Delavski List“ in „Rdeči Prapor“ vzbujajo pozornost povsod tudi v višjih krogih. Tako so nas ital. sodrugi že naprosili za dovoljenje da bi smeli prevesti iz slovenščine naš podlistek „Sola in cerkev“. Ta podlistek ponatisuje sedaj tudi tednik „Proletarec“ glasilu ameriških slovenskih socialistov. Tudi članke „Rabna in troškovna vrednost“ od sodr. Abditusa, „Stavke“ od sodr. W. Evansa in drugo je bilo že ponatisnjeno iz našega lista i v „Proletarcu“ i v drugih socialističnih listih. To je pač znak, da so naši članki splošne vrednosti.

Vodstvo podružnice društva „Ljudski Oder“ v Škorkljah. se zahvaljuje vsem sodrugom za mnogobrojno obisk.

Pričakuje pa še vsestranske podpore od vseh Škorkovljanov, saj so v četnici na razpolago različni politični časopisi in revije, v slovenskem, kakor tudi v nemškem jeziku.

Kmečko in delavsko zadrugo ustanove sodrugi v Dobravljah in Skriljah na Vipavskem. Zadruga bo konsumna in produktivna. Pravila so že vložena v registracijo. Naznanila zadruga se bodo razglasevala v „Delavskem Listu“ in v „Našem glasu“ ki je glasilo kmečke stranke. Udje prvega načelstva so sami kmetje in delavci z enim trgovcem.

To vest beležimo z veseljem zadovoljstvom, ker je to prvi korak goriških sodrugov v organizaciji tamošnjega kmeta in delavca. Sodrugom čestitamo vselega srca. Zadruga bo imela seveda v tržaških konsumnih zadrugah največo podporo kakor tudi v vseh drugih slovenskih zadrugah in sodrugih.

Okrajna bolniška blagajna v Trstu. Število bolnikov ostalo od XXXVI. tedna (od 21. junija do 27. junija) je 1278. Novih bolnikov, ki dobivajo subvencije v XXVII. tednu t. j. od 28. junija do 4. julija je 708. Število odpadlih bolnikov v poslednjem tednu je 641. Odpadlo je tedaj 8884 dnij subvencije. Bolnikov, ki živijo subvencijo ostane v blagajni še 1345 od katerih zdravijo specialisti 350 bolnikov in sicer 114 radi spolnih in kožnih boleznih 120 bolnikov je pa v bolnišnici.

Od 1. januarja pa do 4. julija je bilo naznanjenih 16,535 novih bolnikov, odpadlo jih je pa 16372 t. j. 226,354 dni boleznih.

Blagajni naznanjenih porodov je bilo v pretečenem tednu 13 in 6 članov je umrlo.

Od prvega januarja pa do 4. julija šteje bolniška blagajna 275 porodov in 217 slučajev smrti.

Porodnih, bolniških podpor in podpor v slučaju smrti se je izplačalo v pretečenem tednu 17,253.51 K.

Od prvega januarja pa do 4. julija se plačalo 503,176.22 K podpor.

Stanje članov je sledeče: Ob zaključku XXXVI. tedna je imela blagajna 39,553 članov. V XXVII. tednu je pristopilo 1394 novih članov. Izstopilo jih je 1848. Ostane jih ob zaključku XXVII. tedna tedaj 39,099 članov.

Delavsko gibanje.

Zidarji pozor! Trg v Pulju je vsled gibanja zidarjev zaprt. Noben zidar naj tedaj ne išče dela v Pulju.

Tajništvo za strokovne organizacije na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani je začelo te dni delovati. Za tajnika je imenovan sodr. Anton Kristan iz Idrije, ki je že nastopil svoje mesto. Naslov na tajništvo je: »Strokovno tajništvo (Anton Kristan), Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.« — Na strokovno tajništvo se je obračati v vseh rečeh, ki se dotičejo strokovnih organizacij.

Konferenca zastopnikov ljubljanskih strokovnih organizacij je zborovala v nedeljo 5. t. m. v hotelu Ilirija. Na konferenci se je izvolila provizorna strokovna komisija za Ljubljano, ki jo tvorijo: strokovni tajnik sodr. Anton Kristan, dva zastopnika železničarjev in po eden zastopnik tiskarjev, knjigovezov, mizarjev, tobačnih delavcev in kovinarjev. — 26. julija bo plenarna seja vseh zastopnikov ljubljanskih strokovnih organizacij.

Delavska tiskovna družba v Ljubljani. r. z. z. o. z., je započela že svoje delovanje. Sedež ima na Dunajski cesti št. 20 (proti kavarni »Evropa«). Na ta naslov se naj pošiljajo vsa pisma, tičoča se naročil na brošure, knjige, razglednice in vse drugo, kar je založila »Delavska tiskovna družba«.

Klesarji in akordno delo. Na zborovanju klesarjev, ki se je vršil v sredo dne 7. t. m. zvečer v Delavskem domu se je sprejelo resolucijo v protest proti oim delodajalcem, ki izkoriščajo sedanjo brezposelnost tako, da prisilijo delavce delati na akord vsled česar grede preko pogodbe, ki je bila sklenjena med delavci in delodajalci. Vodstvu organizacije se je naložilo, da uporabi vsa sredstva, da prepreči tako izkoriščanje delavstva.

Predno je predsednik zaključil shod je še omenil, da je društvo klesarjev pristopilo zvezi klesarjev vsled česar je dolžnost vseh delavcev, ki hočejo, da bodo njihovi interesi obranjeni, da se vpišejo v društvo.

Klesarjem. Vodstvo podružnice klesarjev v Pulju je sklenilo bojkotirati delavnico Madriz. Noben klesar tedaj naj ne sprejme dela v tej delavnici!

DOPISI.

GORIŠKO.

Nabrežina. Shod za delavsko mesarsko zadrugo. V nedeljo dne 5. julija se je vršil pri nas shod po § 2 in sicer v gostilni gosp. S. Caharije. Na shodu se je razpravljalo o neznosni draginji mesa. — Nabrežinski mesarji prodajajo meso znansko drago, da še dražje kakor v Trstu in po drugih krajih na Krasu. Dokazano je bilo, da imajo mesarji, ker je cena goveje živini vsled suše v zadnjem času močno padla in sicer od 50—60%, ogromne dobičke. Pač dobro organizovana je ta nabrežinska mesarska zadruga. Med tem ko je vse drugo blago podvrženo konkurenci, ostanejo cene mesu v Nabrežini zmirom enako visoke. S tem so dokazali tukajšni mesarji da so izkoriščevalci prve vrste, ker izkoriščajo nabrežinske prebivalce na nesramen način.

Na omenjenem shodu ali bolje rečeno posvetovalnem sestanku so bili zastopani člani del. konsumnega društva in razpravljalo se je o ustanovitvi zadržne mesnice, v katerej bi se v primerju cenam goveje živine v zadnjem času, lahko prodajalo meso po 96 vinarjev do 1'04 kilogram.

Na tem sestanku, katerega se je udeležilo kakih 60—80 oseb, je govoril sodrug Marica o ustanovitvi zadržne mesnice v Nabrežini, potem katere bi se dalo priložnost revnejim ljudskim slojem kupovati meso veliko bolj ceneje, kakor sedaj pri naših nabrežinskih uzor mesarjih. Sodr. Marica je dokazal, da zasluži mesar pri teh neznosnih cenah pri govedu srednje vrste kar do 140 kron. Prečital je članek lista »Agrarische Wochenhefte« v katerem je bilo dokazano, da je bil 16. februarja 1908 ubit vol v graški klavnici pri katerem je imel dotični mesar 144 kron in nekaj vinarjev čistega dobička. Ako je imel toraj dotični mesar dne 16. februarja 1908 tako ogromni dobiček, z vsem tem da je bila cena živini meseca februarja bolj visoka kot sedaj vsled pomanjkanja krme, moramo pa pomisliti kake ogromne dobičke imajo mesarji sedaj.

Priporočal je toraj sodrug Marica, naj bi se najhitreje ustanovila zadržna mesnica, tem bolj ker simpatizujejo s to idejo tudi obrtniki, posestniki, gostilničarji in kmetovalci. Posebno kantinerji po kame-nolomih se zavzemajo za to in pričakovati je, da bodo oni s primernimi deleži v provspeh splošnega ljudstva sodelovali, da se pride čim prej do zaželjenega. Sodr. Marica je priporočal postopati v tem oziru solidarno, izrekel je željo, da ne bode ta zadruga liki drugim društvom v Nabrežini na vse zadnje propadla. Krepeke podpore je treba v to svrhu, tem več ker se gre za splošno in ne morda strankarsko korist. S tem se bode dal pogoltnim nabrežinskim mesarjem tak udarec kakor ga zaslužijo. V zadržni mesnici se bo prodajalo

zdravo meso, zadržniki katerim bi se kaka krivica dogodila bodo imeli prsto pritožiti se zadržnemu odboru kateri bo znal take pritožbe upoštevati in stranko zastopati. Ne pa tako kakor se godi navadno v sedanjem času pri naših mesarjih, ako se kaka stranka glode slabe teže, kakovosti mesa itd. pritoži, je primorana požreti marsikake grobosti mesarjev.

Govoril je potem sodr. Moxetič, kateri se je pridružil ideji v imenu nabrežinskih železničarjev. Dokazal je da v solidarnosti je bila in bode tudi nadalje velikanska moč, katere zna kljubovati največjim mogočnem, ki s svojo solidarnostjo izkorisčajo trume nevednega ljudstva. Revno ljudstvo si bode pogosteje nego do sedaj, lahko privoščilo košček mesa in krepilne juhe, ako si toraj sami ne bomo pomagali, noben nam ne priskoči na pomoč.

Vsled neznosnih cen mesa, si ne more marsikateri bolnik privoščiti krepilne jedi v provspeh svojega zdravja, ampak gledati mora le, kako drugi meso uživajo kateri ga lahko kupujejo.

Spodbujal je navzoče zborovalce naj podpirajo to obče dobredelno idejo v blagor nabrežinskih prebivalcev.

Oglasil se je potem zopet sodr. Marica, kateri je predlagal naj se takoj izvoli odbor 6 oseb, ki bo proučeval v sejah idejo zadržne mesnice.

Bilo je na to izvoljenih 6 odbornikov, ki imajo določiti v najkrajšem času, primerno višočino posameznih deležev in druge v to stroko spadajoče določbe.

Po končnem sklepu odbora, se bode zopetno sklical shod, na katerem se bode občinstvu naznanilo sklenjene določbe zadržniškega odbora. Na ta shod pozivljamo že sedaj nabrežinsko občinstvo na mnogobrojno udeležbo. Shod bode sklican zopet po § 2 in se bodo v to svrhu pošiljala običajna vabila.

Odbor.

Šempolaj. Pri nas imamo župana, ki je — kakor se sam baha — postava, žendar in policaj. Toda, kako služi svojim občinarjem ta naš župan, naj povedo teh par vrstic.

Nekemu občinarju zboli krava. Po postavi naznani stvar županu in ga ob enem naprosi da piše na okrajnega živinozdravnika, toda zamanj. Žel bi da mu ta preiskuje živino in mu svetuje kaj mu je narediti. Čaka, in čaka toliko časa, da mu blago crkne. Zboli prešič ali kako drugo blago in posledice so enake. O živinozdravniku ni ne duha ne sluha. Občinar bi sedaj rad pokopal poginjeno blago, naznani to županu da pride žival pogledat. Toda naš gospod župan je komoden človek in ker ne dobi pri takem pregledovanju ničesar, pošlje poljskega čuvaja. Če kdo hlev zida, pa pride gospod župan stavbo takoj pregledat, ker pri tem se mu mora plačati 4 krone.

Če bi nič družega ne bilo, mora biti to že dovolj, da spoznamo našega župana kot moža, ki se prav nič ne briga za razmere v občini ne za svoje dolžnosti. Mož dobro ve, kaj je njegova dolžnost, toda noče je izvršiti zaradi komodnosti in lenobe.

Menimo pa, da bi bilo za enkrat dovolj ako bi se temu gospodu pokazalo pri prih. občinskih volitvah kje so duri iz županstva. Za sedaj samo to. Občinarjem pa priporočamo, naj pri prihodnjih volitvah glasujejo za moža, ki bo znal na drug način zastopati in varovati njihove koristi.

So pač povsod enaki ti kraški župani.

Rdeča straža.

Vrtojba. V pondeljek zvečer je vesela družina mladeničev pela pred gostilno Faganelija. To priliko je porabil sodr. Gorkič in stavil na dražbo eno smodko veržinke v podporo »Delavskemu Listu«. Možje in mladeniči so kar tekmovali med seboj češ, čegava bo smodka in kdo bo dal več našem listu. Tako se je nabralo za to smodko 5 kron in 25 vin. Mi bi priporočali, da bi sodrugi ne pozabili nikdar in pri nobeni priliki svojega časopisja.

Nabirajte in delajte.

Dobravlje. (7. t. m.) Danes smo dali registrirati pravila »Kmečke delavske gospodarske zadruge v Dobravljah-Skriljah«. Namen zadruga bo preskrbovati udom česar ne pridelajo doma in prodajati njihove pridelke. S tem smo pokazali tuk. našim nasprotnikom voljo, ki jo bomo rabili v pomoč tuk. kmetu in delavcu. — Naše geslo je: delavec pomagaj kmetu, kmet delavcu. Oba sta trpinca. Eden črpa iz zemlje, drugi pa pretvarja. Med obema pa stoji narodni in mednarodni kapitalist ki izkorišča oba. Od kmeta skuša kupovati blago čim bolj po ceni, delavcu ga pa prodaja vedno bolj drago.

Proti temu zamoremo nastopiti samo potem zadrug. Naša zadruga bo razprodajala pridelke svojih udov naravnost in čim mogoče mestnim delavskim zadrugam a bo ob enem tudi konsumna. Naravno je da nas bodo v tem podpirali vsi zavedni kmetje in delavci.

Sklenilo se je razglašati naznanila v »Delavskem Listu« in »Našem glasu«.

Pri tej priložnosti je pokazala naša narodna inteligenca vso sovražstvo do onih, ki resnično hočejo pomagati kmetu in delavcu t. j. narodu. Mesto da bi te naše zadruge podpirala, pa agitira proti njim in odvaja kmete od pristopa v zadrugo. Njih parola je: kaj bodo vendar naredili ti ljudje ki nimajo kapitala?!

No mi bomo pokazali tej narodni gospodi, da zamoremo koristiti ljudstvu brez kapitala veliko več nego oni s kapitalom. Saj oni uporabljajo kapital v svoje in ne v ljudske koristi. Toda ker nam oni ovirajo delo, bo dolžnost naša in našega časopisja, da podpira to našo novo ustanovo.

Zadruga bo pričela v kratkem svoje delovanje in če je kdo, ki želi dobro vinsko kapljico se že sedaj lahko obrne do nas.

Sodrugi pomagaj sodrugu in naprej do popolne zmage.

ISTRJA.

Pulj. Javni shod pekovskih delavcev. Pretečeno nedeljo se je vršil v veliki dvorani „Arco Romano“ javni shod pekovskih delavcev v protest proti sklepu pekovske zadruge (konsorcija). Poročal je sodrug A. Kermolj. V krasnem govoru je pojasnil dotične sklepe, ki so v protislovju z novim obrtnim redom. Lepo je označil farizejsko postopanje gospoda Blodnika in njegove predloge o reorganizaciji obrtne zadruge. Mesto da je izvrševal svoje dolžnosti kot instruktor je imel pogum vsiljevati neke svoje predloge tičoč se vajecev. Sedaj je v Pulju 35 pekovskih delavcev in 31 vajecev. Toraj polovico preveč kakor določuje pravila obrtne zadruge. Od teh 31 vajecev ni niti polovica naznanjenih bolniški blagajni. Obrtni zadrugi je pa naznanjenih samo 6(?)

Nadalje je protestiral govornik proti obrtnim in političnim oblastijam, ki ne vrše svoje dolžnosti.

Pomočniški odbor v zadrugi je naznanil oblasti 60 slučajev, v katerih se delodajalci niso ravnali po obrtnem redu in zadržnih pravilih, toda oblast ni rešila niti enega dela teh ovadb. Kaj delajo naše oblasti?

Po končanem govoru je sodr. Kermolj predlagal primerno resolucijo, s katero naj se poda primerna deputacija v Trst k e. kr. namestništvu. Predlog je bil sprejet enoglasno.

Pri točki raznoterosti se je vršila živahna razprava o stanju puljske bolniške blagajne. Po nasvetu sodr. Petejana se je sprejel predlog, ki nalaga komisiji strokovnih organizacij v Pulju, da naj prične delati in vplivati na vlado da skliče v najkrajšem času občini zbor blagajne.

Nato se je zaključil ta velevažni shod.

Sodrugom naznanjamo, da je nastopil ta teden sodr. Jelčič svoj tritedenski zapor v katerega je bil obsojen zaradi nastopa proti vladi na shodu za slovenske šole v Pulju. Sodr. Jelčič je soproj in oče pet malih otročičev katere zapusti sedaj v varstvu svojih sodrugov. Naša sveta dolžnost je da preskrbimo družini potrebnih gmotnih sredstev, da jim bo mogoče preživeti vse te tri tedne.

Darovi naj se pošljejo na naslov: Viljem Haramina, Pulj, Arco Romano.

Volitve v deželni zbor istrski se bodo vršile:

I. Splošna kurija voli 25. oktobra, slučajna ožja volitev se pa vrši 1. novembra.

II. Kmečke občine volijo 5. novembra, slučajna ožja volitev se vrši pa 12. nov.

III. Mesta in trgi volijo 16. novembra, slučajna ožja volitev 21. novembra.

IV. Trgovska zbornica voli 23. nov.

V. Veleposestvo pa 24. novembra.

Sodrugom in somišljenikom priporočamo, da se pripravijo že sedaj na volilni boj, ki se mora razširiti po vsej Istri. Sodrugi v IV., V., VI., in VII. volilnem okraju so naprošeni da že sedaj pripravijo vse potrebno v svrhu volilne agitacije. Zlasti morajo paziti, da takoj ko bodo izpostavljene volilne liste na ogled, da se prepričajo, če je vsak naš sodrug ali somišljenik vpisan. Reklamacije naj se narede takoj, ko se opazi da kdo ni vpisan, ki bi pa imel pravico biti.

Potrebna pojasnila daje za sedaj politični odbor jugoslov. soc. dem. stranke v Pulju, Arco Romano.

Plačevalci strankinega davka v Pulju so vabljeni na važno zborovanje, ki se vrši v nedeljo dne 12. t. m. ob 10 uri zjutraj v Arco Romano. Dnevni red je zelo važen. Zato pričakuje politični odbor velike udeležbe.

Volilni shod v Sjnani pri Pulju se vrši v nedeljo dne 12. t. m. ob 3. uri pop, in sicer v gostilni tik hrvatske šole. Sodruge pozivljamo, da agitirajo za shod.

Labinj. Župniku Herdiju iz Sv. Lovrenca bi mi z vso vnemo priporočali naj ne pošilja sodr. Jelčiču zasmehujočih dopisnic sicer bi bili prisiljeni povedati mu v obraz še kako britko in neprijetno resnico. Sam je preveč smešen človek, da bi mogel druge zasmehovati. Pač se vidi da naši dušni pastirji nimajo drugega opravka nego žaliti poštene ljudi. Uboga sv. cerkev.

Tržaške delavske zadruga.

IV društveno leto. 2230 članov.
1907-1908.

Skladišča

I. ul. dell' Istria št. 10. II. ul. Belvedere št. 34.
II. ul. del Salice št. 4. IV. ul. Acquedoto št. 67.

Pregled razprodaje:

Zadružna doba	1906-1907	1907-1908
Kron	Kron	Kron
Julija	12521.05	21065.09
Avgusta	11996.74	21283.22
Septembra	14183.43	22637.38
Oktobra	15557.59	25635.84
Novembra	16364.22	27497.52
Decembra	18991.80	30430.04
Januarja	17665.92	32121.53
Februarja	16795.39	36710.15
Marca	20520.31	38083.29
Aprila	18454.44	40070.61
Maja	17980.88	34589.83
Junija	20174.81	36358.47
	201206.58	366482.97

Podpore vdovam in bolnim članom, se je dalo v mesecih septembra, oktobra, novembra, decembra, januarja, februarja, marca, aprila, maja in junija za **1559.64** kron blaga.

**

Vodstvo pozivlja člane naj v najkrajšem času menjajo male kontrolne znamke od leta 1907—1908 z 20 kronskimi znamkami kajti po 31. Julijem ne bo mogoče več menjati.

S prvim Avgustom se bo začelo že menjati nove znamke t. j. od leta 1908—1909. *Vodstvo.*

Izdajatelj in odgovorni urednik VINKO KERMOLJ.
Tiska. TISKARNA MODERNA M. Susmel & Comp.
ulica della Zonta 8.

Zadruga lesnih delavcev izdeluje

pohištva, izložbe prodajaln, kakor vsa druga lesna dela.

Delavnica: Trst - Ulica Ferriera št. 3 - Trst.

Gostilna „Alla Lealtà“

ANTON SAITZ

ulica delle Acque

Vina najfinejša, domača kuhinja

Družinske zabave.

Fran Cantoni

Trst

ul. Barriera vecchia št. 23

Velika zbirka
manufakturnega
tkanega blaga in
drugih potrebščin.

CENE ZMERNE

Tovarna testnine z jajci
Ernesto A. Vodopivec

Trst, ul. Farneto št. 13.

Odlikovani elektro fotografski atelje

za moderno slikanje

A. JERKIĆ

Via delle Poste 10

se priporoča v izdelovanje vseh v fotografsko stroko spadajočih del. — Cene zmerne. — Slikanje se vrši pri čarobni električni razsvetljavi do 7 ure zvečer.

Fran Manià

TRST

ulica Machiavelli št. 8.

Skladišče oglja, premoga in drv.

Pošiljanje na dom na vsako stran mesta.

KAVARNA UNIONE = TRST =

Ulica Caserma
= in ulica =
Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.
Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
in časnikov v vseh jezikih.

Mesesnel Antonio
priporoča svojo

GOSTILNO

— za —
rojansko cerkvijo.

VINA IZVRSTNA.

Mrzla in gorka jedila vedno na zapolago.

Postrežba točna.

Cene zmerne.

Skladišče

ameriških mrežic in aparatov
za električno in plinovo luč
E. WÖFLER - TRST

ulica delle Acque št. 20.

ANTON CECH

TRST - Ulica Fonderia št. 12.

Zaloga najboljših dalmatinskih in istrskih vin
Marsale, Vermuth, i. t. d.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Catterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Slovani! — Podpirajte edino — Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

= Edina tovarna pohištva v Trstu =
ul. della Tesa št. 46.

ALEXANDER LEVI MINZI

Zaloga. Piazza Rosario št. 1.

Cene zmerne.

Urad:
ulica VINCENZO
BELLINI št. 13
(blizu cerkve Sv. Antona
novega)

Telefon št. 1402-1403

Novo pogrebno društvo

Na razpolago ima nove in bogate pogrebne vozove.

VELIKA ZBIRKA SVEČ

Prodaja na drobno in debelo.

Vsako pogrebno naročilo izvrši točno. Cene zmerne.
VODSTO.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquedotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfumarij, mila, ovratnikov, zapestnikov,
kravat, i. t. d.